

Fòrum de Museus (format virtual)

Aportacions al debat

Fase 2: les propostes

---

1 - Govern, governança i autonomia dels museus

O. López Miguel

Incloure, de forma sistemàtica, representants de la societat civil en els òrgans de govern de consorcis, patronats i fundacions públics, enlloc de fer una transposició automàtica de la composició dels governs de les administracions que en formen part. En molts casos, un senzill canvi en els estatuts i reglaments, i un gran pas en la transformació de les mentalitats de la classe política i les administracions del país. Seria una bona manera de parlar de Cultura, de debò, als òrgans de govern dels equipaments culturals.

- Facilitar la participació de la comunitat mitjançant l'impuls i el suport de/a projectes comunitaris, per part dels òrgans de govern i de les estructures dels museus.
- Augmentar el grau d'autonomia dels equipaments patrimonials pel que fa a llurs orientacions científiques i programacions, potser mitjançant l'establiment de "contractes-programa" que fixin les condicions de la relació respecte les instàncies administratives i polítiques.

Conxita Gil

Una de les qüestions que em semblen rellevants en el cas de museus municipals és que generalment, dins l'estructura municipal, els museus es troben formen part de la Direcció de Cultura, on també hi ha festes populars, teatre, biblioteques, etc. En aquest gran bloc, el patrimoni i en especial els museus perden centralitat, visibilitat i capacitat de relació. Caldria doncs, replantejar-se noves estructures que permetin millorar l'autonomia en la gestió i en els òrgans de direcció.

26/04/2019 8:42

Montserrat Caballero Bassedas

Canviaria el règim jurídic del museu de manera que la institució tingui molta més llibertat per decidir què i com fer i quina plantilla cal, així com per gestionar el pressupost. Això hauria d'anar acompanyat d'un projecte que hauria de recolzar el titular i d'una valoració a mig termini que validés la gestió de la institució. La classe política NO pot tenir decisió sobre el projecte elaborat pel museu, l'ha de recolzar. En

canvi el titular i classe política Sí han de tenir veu i decisió sobre la orientació del treball de la institució i sobre el resultat de la valoració de la gestió del museu

2 - La gestió estratègica al si dels museus

O. López Miguel

- Consolidar i millorar des de les administracions públiques, les línies de suport a projectes estratègics dels museus, mitjançant l'aportació de recursos econòmics i tècnics significatius.
- Impulsar la visió estratègica de les organitzacions, mitjançant la formació dels professionals -organitzant accions formatives i/o recolzant les existents-, i creant i donant suport a comunitats de pràctiques centrades en les dinàmiques estratègiques (fòrum d'experiències i bones pràctiques).
- Donar suport a la formulació d'objectius a mig i llarg termini, superant la visió de curta durada, tan vinculada a la temporalitat dels cicles polítics.

26/04/2019 8:53

Montserrat Caballero Bassedas

Des del meu punt de vista cal molta més comunicació interna i externa. Per a la interna cal més planificació amb temps i amb inclusió del diferent personal del museu que tingui en compte les seves diferents funcions i coneixements i sense intrusismes. Això seria una gran manera d'implicar i motivar a tots els de la institució i treballar tots per a un objectiu comú. La comunicació externa està encara pendent de fer. El museu és el gran desconegut en la nostra societat. Cal saber mostrar que es tracta d'una institució on el nostre oci, el nostre treball i coneixements i la nostra societat pot millorar moltíssim i on persones i associacions i altres institucions poden tenir molt a dir i fer.

3 - Els equips dels museus, limitacions de les plantilles

O. López Miguel

Estudiar fórmules de flexibilització en els processos de relleu al sí dels equipaments patrimonials.

- Millorar i coordinar els sistemes de beques de les diverses administracions públiques.
- Establir uns requisits mínims en matèria de recursos humans, que garanteixin el funcionament dels equipaments patrimonials i el treball de professionals de forma

ajustada a capacitats i responsabilitats, tant en el cas de museus de nova creació com en aquells pertanyents o en vies d'incorporació al Registre de Museus.

- Fomentar els serveis mancomunats de les xarxes territorials, mitjançant una bona definició i planificació i una dotació de recursos suficient.
- Vetllar per la inclusió de les clàusules socials en els processos de contractació.

26/04/2019 9:01

Montserrat Caballero Bassedas

Per a mi és el problema fonamental i bàsic que tenen els museus. CAL ampliar plantilles de manera que la institució pugui fer front a les seves diferents funcions i reptes amb autonomia. Pensar que la externalització pot, per dir-ho així, substituir a la plantilla és, des del meu punt de vista absolutament erroni. No pot haver-hi ni la implicació, ni el coneixement profund del que és i vol ser la institució ni dels seus recursos ni problemes, ni dels seus visitants, reals i potencials, etc. És evident que hi ha diners (només pensem en la gran quantitat de polítics, administracions duplicades, assessors opacs etc. que la societat està pagant i que només suprimint els innecessaris (una gran part), tindriem els diners suficients per tenir plantilles adequades i amb sous correctes

4. Els equips dels museus. Els perfils professionals

O. López Miguel

Millorar els processos de selecció, amb la valoració de coneixements i competències professionals de forma transparent i d'acord als principis de mèrit i capacitat.

- Impulsar la valoració dels llocs de treball de les organitzacions com a via de diagnosi per a la planificació de les polítiques de recursos humans.
- Fomentar la mobilitat professional entre les organitzacions museístiques del sector públic, flexibilitzant els processos administratius.
- Actualitzar els instruments jurídics que regulen la matèria, a la vista de les necessitats, estructures i context del segle XXI.

26/04/2019 9:07

Montserrat Caballero Bassedas

Tal com ho veig, els museus han de tenir el personal tradicional, el que gestiona i estudia les col·leccions i el que les conserva i si és possible restaura, però també ha d'incorporar educadors, comunicadors i community managers i gestors culturals, perquè

aquestes altres vessants de l'activitat dels museus que representen són imprescindibles avui dia. Ara bé, és aquí on jo incidiria en el treball en xarxa i en el treball col·laboratiu amb altres museus, universitats i centres d'estudis, d'ensenyament, de disseny, associacions etc. perquè és evident que no es possible, per molt amplia que sigui la plantilla, que pugui cobrir totes les necessitats del museu i el treball en xarxa i col·laboratiu ajudaria a resoldre aquest aspecte a la vegada que ajudaria a la implicació de la societat i a l'inrevés en la institució.

5 - Cap a una externalització dels museus de qualitat

10/04/2019 9:53

Quan es parla d'externalitzacions, en el camp dels museus, se sol fer referència (o es tendeix a pensar, en un primer moment) a l'externalització del personal (d'atenció al públic, d'educació, de neteja, de seguretat...). Però són pocs els museus que no externalitzen altres serveis, com els de disseny gràfic o els serveis lingüístics (correcció i traducció), i alguns, fins i tot, de comunicació (si no tenen un departament propi), per posar-ne alguns exemples.

Però quins criteris se segueixen a l'hora de triar-los? Quins valors afegits han de proporcionar al museu perquè no només cobreixin les necessitats bàsiques inicials sinó que, a més, aportin quelcom que introdueixi un canvi qualitatiu positiu dins el museu? Tenen els tècnics les eines, els coneixements o els criteris específics per definir i saber explicar les pròpies necessitats? S'és conscient de la importància que té que la proposta dels proveïdors o dels serveis externs estigui enfocada en l'àmbit específic dels museus i en conegui, per tant, les necessitats?

Des de l'àrea que conec (serveis lingüístics especialitzats en el sector cultural -patrimoni i museologia-), penso que sí que els tècnics tenen consciència d'aquesta necessitat però no sempre s'explora en profunditat tot el que una empresa externa (si té vocació i els coneixements específics) pot arribar a ajudar el museu (cadascuna en la seva àrea) aportant noves visions i millores que poden repercutir en totes les àrees de l'entitat i l'equipament.

O. López Miguel

- Estudiar en profunditat l'impacte dels processos d'externalització abans de llençar-hi de cap: analitzar els costos i beneficis per a l'organització, en una anàlisi que permeti determinar no només la conveniència del procediment sinó els efectes que tindrà per a l'organització.
- Impulsar la inclusió de les clàusules socials, en compliment de la legislació vigent

(caldria establir un banc de bones pràctiques accessible a la comunitat, on trobar bons exemples d'aquests processos).

- Incorporar al Registre de Museus, les dades relatives a les condicions en què s'ofereixen els serveis externalitzats pels equipaments.
- Generar un banc de bones pràctiques relacionades amb la contractació pública que faciliti la detecció de models a seguir o en els quals inspirar-se.

26/04/2019 9:14

Montserrat Caballero Bassedas

Des del meu punt de vista les funcions externalitzables haurien de ser limitadíssimes a casos molt concrets i que requerissin eines o coneixements molt especialitzats i que no fos viable assumir-los per la institució. Crec que sí el museu esdevé la institució molt autònoma amb la plantilla que li correspon i que gestioni el seu pressupost sí que hauria de tenir coneixements en contractació i el titular donar suport en cas necessari. Lo de la guia pot ser relativament útil pel que fa a quines funcions poden ser externalitzables perquè hi ha tal varietat de museus i la societat i les seves necessitats canvien tan ràpid que no sé fins a quin punt pot tenir interès.

13/05/2019 10:16

Àlex Rebollo

De la mateixa forma que hem establert un Registre de Museus per tal de "garantir" uns estàndards, podria ser una bona mesura establir segells de qualitat per a les empreses que ofereixen serveis externalitzables. És a dir, premiar unes empreses sobre les altres en funció de la qualitat de la seva feina, de les condicions laborals dels seus treballadors/es, etc.

6 - La carrera professional: accés i mobilitat

O. López Miguel

- Limitar els mandats de les direccions dels museus públics, impulsant una renovació i una mobilitat més gran de persones i coneixements.
- Generar programes d'intercanvis professionals, a escala internacional.
- Fomentar la inclusió de les activitats de recerca entre les funcions dels professionals dels museus, establint mesures que facilitin el seu desenvolupament.
- Recolzar els fòrums d'intercanvi i publicació de coneixements, mitjançant el suport a publicacions i a l'organització de congressos.

- Donar suport al teixit empresarial vinculat a la museologia i la gestió patrimonial, vetllant per a què les condicions de contractació s'ajustin a les demandes de servei.

Cristina Espuga

Hola, pel que fa a la carrera professional, i segons diu EBEP, pot ser vertical però també horitzontal. En aquest sentit hi ha molt camí per recórrer i alhora genera menys dificultats en les grans organitzacions. És un tema molt interessant i novedós.

26/04/2019 9:22

Montserrat Caballero Bassedas

Penso que seria molt positiu que s'incrementés la possibilitat d'intercanvis de personal dels museus entre ells per aprendre la institució i per aprendre la persona. Opino que és bàsic que es valori el treball del personal i que aquesta valoració tingui conseqüències econòmiques i de nivell professional. Ho és per a la persona i per a la institució per a la motivació i implicació i eficiència. Crec que les valoracions i les seves conseqüències haurien d'estar establertes normativament i periòdicament.

11/05/2019 12:30

Myriam González Sanz

En la meua opinió, caldria revisar els processos d'accés a les places de tècnics de museus públics. Actualment es repeteix un criteri de selecció pel qual tenen prioritats sobre la resta de candidats aquells que tinguin experiència laboral en l'Administració Pública, sense que aquesta hagi de tenir relació amb el món dels museus o d'àrees afins. És a dir, que un treballador que hagi desenvolupat tasques administratives en qualsevol departament té prioritats sobre un altre amb formació específica en museologia i/o amb una ampla carrera professional dins del sector privat com a museòleg, gestor cultural, educador, etc.

Com esperem que el relleu generacional ens porti a unes plantilles de professionals millor formats i amb més experiència si aquests mèrits no s'arriben a valorar perquè s'exclou dels processos a aquells que no han treballat mai per a l'Administració? Penso que caldria trobar un equilibri: reformular aquest requisit perquè no fos obligatori en ningun cas; reduir el seu pes i potenciar la importància de la formació específica i de l'experiència professional en el sector, ja sigui des de l'empresa privada o de la pública

7 - La carrera professional: la formació i el reciclatge

O. López Miguel

- Impulsar un acord interuniversitari per establir uns fonaments comuns per a la formació de tercer grau en matèria de museologia i gestió del patrimoni cultural.
- Estudiar la viabilitat d'un ens formatiu que fomenti una oferta formativa adreçada a professionals, de durada mitjana, i, a més, coordini els ensenyaments de tercer grau propis de cada universitat
- Dissenyar itineraris formatius per als professionals en actiu, d'acord amb les funcions i responsabilitats que exerceixen.
- Fomentar la interacció entre el món acadèmic i el professional, facilitant la incorporació dels tècnics en actiu en les ofertes formatives d'escoles i universitats.
- Generar un espai de coordinació i difusió de les accions formatives de curta durada.

Neus Ribas San Emeterio

En els anys que treballo com a directora de Museu destacaria les Jornades de Museus organitzades anualment per la Diputació de Barcelona. Són unes jornades que tenen molt present les inquietuds dels museus locals, són una cita que es manté al llarg dels anys i un espai d'intercanvi d'experiències.

26/04/2019 9:29

Montserrat Caballero Bassedas

D'acord amb que la formació és importantíssima. Sí que penso que a més de l'oferta lliure i a més de les formacions que es fan a petició del personal afectat, hauria d'haver una formació facilitada pels titulars d'acord amb les necessitats que demani la institució.

11/05/2019 12:55

Myriam González Sanz

Com a professional de l'educació patrimonial, crec necessari reivindicar que tots els treballadors dels museus -i no només els de plantilla-, necessiten formació continua en temes d'accessibilitat i inclusió. Programes creats amb la millor de les intencions, com el d'Apropa Cultura, es topen amb el fet de que els educadors que han de portar a terme les activitats sovint no han estat formats en com treballar amb usuaris amb diversitats funcionals o necessitats especials. I no han estat formats perquè els museus

i les empreses subcontractades per a les que treballen no bloquegen uns dies per tal que puguin acudir a cursos i sessions de formació.

Una possible solució seria que des dels museus i empreses externes es reservin uns dies a l'any per a la formació continua dels seus treballadors. Els museus no haurien d'acceptar reserves d'activitats educatives en aquells dies i les empreses haurien de considerar aquestes formacions com a part de l'horari laboral